לא א ב ג ד מיי שם הלכה

מוסף תוספות

א. זנוטלים מלפני בהמה זו לתת לפני בהמה אחרת בשבתי, ותניא בברייתא זנוטלים מבהמה שפיה יפה ונותנים לפני בהמה שפיה רע׳. ריטנ״ק. ב. וא״ל מותר, וכדאמר רב יהודה מנערו לכלי. ר״ן,

רבינו חננאל

ר' יוסי בר' יהודה היא, והוא דמשני. היכי משני אמר רב חסדא על יד על יד, פי׳ מעט מעט. מדמתרץ רב חסדא אליבא דר׳ יוסי כר' יוסי בר' יהודה שנותנין מים למורסן וגובלין את מים למורסן וגובלין את הקליא מעט מעט. ושוין שבוחשין את השתית בשבת. פי' השתית היא שתיתא דאמור רבנן בכיצד מברכין ודף לח.ן, ודברי הכל מותר לבחוש בשבת והוא נתינת השתית שהוא הקליא בכלי. ואחר [כך] יתן בו חומץ ויערבנו שתי וערב בתרווד או כיוצא בו כלי הניטל בשבת וינער אח״כ את הכלי לכלי אחר, אבל הכלי שבתוכו השתית אלא שתי וערב בלבד. והני מילי דבחיש בה ונ"א: להז רכה. את השתית. ומי שרי והא את וושונית, וכרישו אין גובלין את הקליא, כלומר ת״ק, (וי״א אסור) [רישא אוסר] דשוין שבוחשין את הקליא מכלל דאפילו [ת"ק] שרי. ומפרקינן ל"ק, הא דתני אין גובלין בעבה, וסיפא דקתני ושוין שבוחשין ברכה, ממעשה דחול שדרכו בחוי נותן [את] החומץ ואחר כך נותן [את] הקמח, ובשבת ישנה יתן השתית ואחר כך יתן החומץ. ואפילו נתינת מים למורסן כעין גיבול בשינוי שרי כדאמרי משמיה דרב ירמיה בר אבא גובליז ולא מספין ודלא לקיט בלישניה מלקיטין, והני מילי גיבול בשינוי והוא עירוב שתי וערב וניעור מכלי אל כלי אחר. אבל מירוס כעיז טוחז אחר, אבל מירוס כעין טוחן בריחיים של יד שמסבב ומוליך ומביא אסור. אמרו לו לרבי חנינא מהו לגבל, אמר להו אסור. לפרק מאי, ואמר [להן] מותר. בין הגאונים חילוקים בפירושם). והילכתא כעולא דאמר אפילו כור אפילו

מעלה, ושאר השמועה

פשוטה היא.

דקאי

רבי יוסי בר יהודה היא. ש (דאי רבי לא מהני ליה שינוי דמנחינת מים מיחייב אפילו במידי דלאו בר גיבול כדאמרינן גבי מורסן אבל לרבי יוסי בר יהודה) דאמר עד שיגבל הכא גובלין כלאחר יד כדמפרש ואזיל והנ"מ הוא דקא משני: שבוחשין. בתרווד דהיינו גובלין: ושומים זימום המלרי. דבלאו רפואה נמי משקה הוא דתנן כל המשקין שותה אדם לרפואה (לעיל דף קט:): בעבה. אין גובלין ברכה בוחשין שאין זו לישה: בחול נותן החומך כו'. כלומר כן דרכו בחול: לגבלא דבי נשיה. שומר בהמות אביו ומגבל מאכלן: דקא

מהן לפרק. פירש בקונטרס לפרק מלפני בהמה זו וליתן לפני אחרת וכן פירש בערוך בערך פרק וקשה לר"י דהיינו מתניתין גבי בהמה (לעיל דף קת:)א ונראה לר"י לפרק היינו להריק המים וגם המורסן מכלי אל כלי שתגבל היטבי ובערוך פירש כמה לשונות:

אין מזל לישראל. והא דאמר רבא בשילהי מו"ק (דף כת. ושם) כדאמר ביבמות פרק החולן (דף נ. ושם) זכה מוסיפין לו לא זכה

בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתה הלה במזלה חליה מילתה מכל מקום על ידי זכות גדול משתנה אבל פעמים שאין המול משתנה פוחתין לו 0 (דאין מול לישראל): כלדאי

כתיב אפינקסיה דזעירי אמרית קדם רבי ומנו רבי חייא מהו לגבל אמר אסור מהו לפרק אמר מותר אמר רב יו[מנשיא] חד קמי חד תרי קמי תרי שפיר דמי תלתא קמי תרי אסור רב יוסף אמר קב ואפילו קביים עולא אמר כור ואפילו כוריים כתיב אפינקסיה דלוי אמרית קדם רבי ומנו רבינו הקדוש על דהוו גבלין שתיתא בבבל והוה צוח רבי ומנו רבינו הקדוש על דהוו גבלין שתיתא ולית דשמיע ליה ולית חילא בידיה למיסר מדרבי יוםי בר' יהודה כתיב אפינקסיה דרבי יהושע בן לוי האי מאן דבחד בשבא יהי גבר ולא חדא ביה מאי [ולא חדא ביה] אילימא ולא חד למיבו והאמר רב אשי אנא בחד בשבא הואי אלא לאו חדא לבישו והאמר ריש הוח הומי אנא אנא בחד בחד הוויין בר קקוזתא הוח הוח אנא אנא רב אשי אנא כולי למיבו אי כולי לבישו $^{\circ}$ (מאי מעמא דאיברו ביה אור גנבי אלא אי כולי למיבו אי כולי לבישו וחושך) האי מאן דבתרי בשבא יהי גבר רגזן מ"ם משום דאיפליגו ביה מיא האי מאן דבתלתא בשבא יהי גבר עתיר וונאי יהא מ"ם משום דאיברו ביה עשבים האי מאן דבארבעה בשבא יהי גבר חכים יונהיר מ"ם משום דאיתלו ביה מאורות האי מאן דבחמשה בשבא יהי גבר גומל חסדים מ"ט משום דאיברו ביה דגים ועופות האי מאן דבמעלי שבתא יהי גבר חזרן אמר ר"נ בר יצחק חזרן במצות האי מאן דבשבתא יהי בשבתא ימות על דאחילו עלוהי יומא רבא דשבתא אמר רבא בר רב שילא וקדישא רבא יתקרי אמר להו רבי חנינא פוקו אמרו ליה לבר ליואי לא מזל יום גורם אלא מול שעה גורם האי מאן רבחמה (4) יהי גבר זיותן יהי אכיל מריליה ושתי מדיליה ורזוהי גליין אם גניב לא מצלח האי מאן דבכוכב נוגה יהי גבר עתיר וזנאי יהי מ"ם משום דאיתיליד ביה נורא האי מאן דבכוכב יהי גבר נהיר וחכים משום דספרא דחמה הוא האי מאן דבלבנה יהי גבר סביל מרעין בנאי וסתיר סתיר ובנאי אכיל דלא דיליה ושתי דלא דיליה ורזוהי כסיין אם גנב מצלח האי מאן דבשבתאי יהי גבר מחשבתיה בטלין ואית ראמרי כל דמחשבין עליה במלין האי מאן דבצדק יהי גבר צדקן אמר ר"נ בר יצחק וצדקן במצות האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא א"ר אשי אי אומנא אי גנבא אי מבחא אי מוהלא אמר רבה אנא במאדים הואי אמר אביי מר נמי עניש וקטיל איתמר רבי חנינא אומר מזל מחכים מזל מעשיר ויש מול לישראל רבי יוחגן אמר אין מול לישראל ואזדא רבי יוחגן למעמיה ידא"ר יוחנן מניין שאין מזל לישראל שנאמר יכה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה "הם יחתו ולא ישראל ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמָר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר "יווצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב״ה רבש״ע נבן ביתי יורש אותי אמר לו לאו יכי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצמגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצמגנינות שלך שאין מזל לישראל מאי דעתיך דקאי

רבי יוםי בר' יהודה היא והנ"מ הוא "דמשני היכי משני א"ר חסדא על ייד על יד יושוין היכי שבוחשין את השתית בשבת ושותים זיתום המצרי והאמרת אין גובלין ל"ק הא בעבה הא ברכה והני מילי הוא דמשני היכי משני אמר רב יוסף בחול נותן את החומץ ואח"כ נותן את השתית יבשבת נותן את השתית ואח"כ נותן את החומץ לוי בריה דרב הונא בר חייא אשכחיה לגבלא דבי יונשיה דקא גביל וספי ליה לתוריה במש ביה • אתא אבוה אשכחיה א"ל הכי אמר אבוה דאמך משמיה דרב ומנו רבי ירמיה בר אבא גובלין ולא מספין ודלא לקים בלישניה מהלקיטין ליה וה"מ הוא דמשני היכי משני אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאביי שתי וערב והא לא מערב שפיר אמר רב יהודה מנערו לכלי

גביל. מורסן ע"י שינוי: בטש ביה. דהא לכולי עלמא אבל לא גובלין תנן: גובלין. מורסן ע"י שינוי כדמפרש ואזיל והוא דקא משני: ולה מספין. לתורי אין מאמירין אותן: ודלא לקיט בלישניה. עגל קטן שעדיין לא לומד לאכול: והני מילי. דאמרן דמותר לגבל מורסן: שתי וערב. פעם אחת מוליך המקל שתי ופעם אחת ערב: מנערו לכלי. והוא מתערב מאליו: אפינקסיה. לוחות קשורות זו עם זו כאותן של סוחרים י: מהו לפרק. לתת מתוך כלי שלפני בהמה זו ולתת לפני חברתה: חדא קמי חדא. מילתא באפי נפשה היא. חדא מדה שרגילין לתת לפני בהמה מותר לתת לפניה בשבת וכן תרתי קמי תרתי האוכלות באבום אחד: אבל סלפא קמי פרפי. סואיל ובחול לא יהיב להו כי האי הוי טרחא דלא לריך וכ"ש תרתי קמי חדא: אמרים קמיה רבי. רבי לוי משתעי דהוא אמר קדם רבי על הנך אינשי דגבלין שתיתא: מדר' יוסי בר יהודה. בר פלוגתיה דהוה שרי לעיל אף בעבה ועל ידי שינוי והיו נוהגין כמותו: האי מאן דבחד בשבא. הנולד באחד בשבת: יהא גבר ולא חדא ביה. יהא אדם שלם במדה אחת יהא ולא אחת בו ממדה אחרת ולקתן מפרש לה ואזיל: והוא ריש גנבי. דמאן דבחד בשבא יהא ראש כמו שהיום ראש למעשה בראשית. מיהו שמע מינה דנולדים בו לדיהים ורשעים: דחיפליגו מיח. כך הוח יבדל מכל אדם: **ונאי**. דאיברו ביה עשבים. דכתי' (בראשי' א) מדשה החרץ והוא דבר שפרה ורבה מאד וממהר לגדל וללמוח דהוא ענין פריצות אשווי"א בלע"ז ס [ל"ח] דלח כתיב למינהו בעשבים בלוויים (ועוד) שיולאין בערבוביא ויונקין זו מזו: ונהיר. זיותן: דחיתלו ביה מחורות. וכתיבט ותורה חור: דחיברו ביה דגים ועופות. שאין טורחין לאוכלין אלא ניזונים בחסדו של הקב"ה: חורן. מחזר אחר מצות: חורן במצות. שכן דרך ע"ש לחזר חחר מלות שבת: וקדישה רבה יחקרי. שיהא פרוש וקדוש דכתיב (שמות כ) ויקדשהו: אמר להו רבי חנינה. לתלמידים שקרחו פנקסו של ר' יהושע: מול שעה. ז' מולות הן המשמשין את השעות

חנכ"ל של"ם חמה היינו חמה ממש והוא אחד מן המזלות וכן לבנה והשאר הוויין כוכבים: זיותן. כשמש המאיר: אכיל מדיליה. כשמש שאינו מסיג גבול רעהו למשול בלילה: ורזוהי גליין. אין לו רשות לכסות סודו ונסתרותיו אלא כשמש הזה שהוא פומבי לכל: דמלי ביה נורא. אש תלוי באותו מזל. יצר של תשמיש בוער כתנור: **מזל כורב.** הוא סופר של מזל חמה לכתוב דרך הילוכו ותקופותיו ומצוי אצלו תמיד: **סביל מרעין.** כלבנה זו 🕲 שמתנוונה והולכת: **בנאי** וססיר. כלבנה זו שגדילה ומחמעטח: אכיל לא דיליה. °כלבנה המסגם גבול החמה למשול אף ביום: ורווהי כסיין. כלבנה שאינה מאירה: דבשבהאי. מזל כוכב ששמו שבתאי: בטלין. כמו לא ישבותו (בראשית ה): לדקן במלוח. לדקה לעניים דקרי ליה מלוה מ' (בכל) לשון אגדה: גנבא. ליסטים ההורג נפשות: אומנא. מקיז דם: עניש. בני אדם העוברין על דבריו: מול מחלים. לפי המול היא החכמה כדאמר דבחמה נהיר וחכים: **ויש מול לישראל.** שאין תפלה ולדקה משנה את המול: אין מול לישראל. דעל ידי תפלה וזכות משתנה מולו לטובה: אילטגנינום. חכמת המולות: לא מאילטגנינוסך. היינו דכתיב ויולא אותו החולה חוץ מאילטגנינותו:

ל) ברכות לח.. ב) ול"ל נשח ח) ברכות נח., ב) [ניינ נשח נעמ"ש חוספוי לעיל כג: ד"ה דבין, ג) [עי' חוספות חולין ד. ד"ה מכניס וכו' דגרסי רב מנשה], ד) רש"ל מ"ו, ה) [פי' וכרן ערוךן, ו) סוכה כט., וכן ערון, וי סוסט פטא, ז) [שס], ח' [נדלרים לב.], ע) רש"ל מ"ו, ') בס"ח: גלחים, כ) [רש"ל], ל) [משלי ו], מ) [רש"ל (חידון, ל) ר"מ מוחק זה,

תורה אור השלם

1 כה אַמרייַ אַל דַּרַךְ הגוים אל תלמדו ומאתות הַשְּׁמֵים אֵל הְּלְּהְוּ הַּנְאוֹחוּ הַשְּׁמִים אֵל הַחְתוּ כִּי יַחְתוּ הָגוֹיִם מָהַמָּה: ירמיהו י ב 2 ויוצא אתו הַחוּצְה וַיאמֶר הַבָּט נָא הַשְׁמִיְמְה וספר הכוכבים אם תוכל וְטְפּוֹ וְתְּפּוֹרָים אָם וּתּוּרְכ לְסָפּר אֹתָם וְיֹאמֶת לוֹ כֹּה יַהְיָה זְרָעָה: בראשית טוֹ ה 1 וַיֹּאמֶר אָבְרָם הַן לִי לֹא נְתַתְּה וְרַע וְהַבָּה בָן בִּיתִי נְתַתְּה וְרַע וְהַבָּה בָן בִּיתִי יורש אתי: בראשית טו ג יורש אתי: בראשית טו ג 1 וְהַנָּה דְּבָר יְיָ אַלִּיו לאמר לא יִירְשָׁך וְה כִּי אִם אֲשֶׁר יַצָא מִמַּעָיךְ הוא יִירְשָׁךְ: בראשית טו ד

הגהות הב"ח

(**ה**) גם' מאן דבחמהיהא גבר. חנכ"ל ווכחן נקט חנכ"ל של"םו לפי סדר סימני הימים שנ"ש] נפי סדר סיונני הימים חל"ם כלנ"ש נקט חמה ברישה והדר נקט נוגה וכו' לפי סדר [השעות והמזלות כשתתחיל ממזל חמה שהוא משמש בתחלת יום א' נמצא סדר השעותו תוכ"ל של"ם וחוור הטעותן מוכייל שניים ומחת חלילה כדאימא ברש"י ק"יפ מפנין וע"ש: (3) רש"י ד"יה סביל וכר זו שמתמעטה והולכת:

גליון הש"ם

גמרא אתא אכוה אשכחיה. עי׳ לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה דבי נשח: רש"י ד"ה אכיל דלא דיליה פמ"ח בפ׳ ברחשית:

לעזי רש"י .[אישוי"א אשווי"א

לסטות.

מוסף רש"י

שבוחשין. מגיסין ככף לערכו יפה כמימיו (ברכות לח.). אל דרך הגוים אל תלמדו. לעשות כמעשיהס, ומשתעשו לנונו מחותות השמים אל תחתו (פובה בט.). צא מאיצטגנינות שלך. שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן, אברם אין לו בן קורא לכם שם אחר וישתנה